

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на делу годину 12 еор.
на пола године 6 „
на четврт године 3 „
на један месец дана 1 „
за Србију:
(у сребру)
за годину 120 гроша, на пола године 60 гроша,
а на четврт године 30 гроша чарш.

ЗАСТАВА.

О Г Л А С И
рачунају се по количини врста или места
које заузимају из оваких ситних петит слова
и за сваку врсту плаћа се увек по 6 новчића
а за жит сваки пут банка по 30 новч.
Д О П И С И
шаљу се уредништву, а претплата и огласи
администрацији „Заставе“ у Нови Сад, у кући
под бројем 11 и 12 у Лунавској улици
Гукописи не враћају се натраг.

САСТАНЦИ ЦАРЕВА.

Ма се олико говорила да до нас народи сами утичу у правац развитка своје историје, према општем стању народа и држава неможе се порећи ни то: да бар велики ако не премоћног упуца на тај развитак и крунисане главе имају. Још није пришло оно време, кад ће судба народа свугде искључиво бити у њиховим рукама, па стога није ни чудо, што се толико пазни на састанке царева и краљева и што се таким састанцима приписује политичка важност, ма да се од њихове стране све могуће чини, да се тим састанцима у очима света даде приватан значај обичне „куртоазје“ или по околностима породични сјева и обзира.

Искуство је могло научити народе, каквим се последицама могу надати иза сваког таког састанка. Први састанак крунисани глава у новијем добу увенчан је општом реакцијом у Европи, коју је сломило тек пролеће год. 1848. Каснији састанци у Салдбургу и Гастајну нису, као што је познато, такође остали без замашни политички последица по средњу и западну Европу, а последице лањског берлинског састанка царева, осећају се већ врло јако у Аустро-Угарској политици. Није дакле ни пут цара немачког Виљелма у Петроград без политичког значаја и замашаја, како га желе преставити званични и полувзванични органи оних кругова, који желе радозналост а тим и контролу јавног мњења обманути, на страну путу навести, да ово неби могло кварећи или отежавајући и сметајући утицати у планове, који се при таким састанцима обично испредају.

Цар немачки сродник је рускоме цару и да свет није већ вичан — и то сдупим правом — гледати у састанцима царева клици замашним догађајима политичким, могао би лако веровати: да је стари Виљелм отишао у Петроград гоњен жељом да загрли свог нећака, или да му врати лањску „визиту“, као што то „бон тон“ захтева, а најпосле баш и да му у његовом дому благодари за пријатељске услуге, учињене приликом француско-немачког рата. То би се могло веровати у толико пре, што вести из Петрограда не јављају ни о чему другоме, до о свечаностима и парадама, о велељепним забавама и пр. зорима, што би кадри били приморати човека да верује у бајке „иљаду и једне ноћи“, а које се све чини у почаст и одликовање том берлинском госту. О каквим конференцијама нема ни спомена.

Али како рекосмо, данас се свет ипак не да у толикој мери варати, како је то негда могло бити. Параде и илуминације, ручкови и театори нису ништа до кулисе, за којима вешти режисери спремају претставу нове драме, која ваља да свет изненади. Деца, а не политичко зрели људи, могу веровати, да Бизмарк прати цара Виљелма у Петроград тек за то, да још једанпут види варош, у којој је некад као пруски посланик живио. Код људи таког значаја као што је Бизмарк, смешно је и претпоставити, а камо ли поверовати, да ће му кораке управљати дечије жеље. Параде и свечаности петроградске скривају делаче, који сеју семе замашним политичким догађајима, о томе нема сумње.

И о томе по свој прилици нико не сумња. Али сад долази питање: шта је дакле циљ том састанку? Против кога, или на коју је страну управљен врх тежње, која се у Петрограду између Горчакова и Бизмарка утврђује и развија? О томе се за сад може само нагађати, позитивно одговорити не може. Цареви напијају при столу један другом здравице, у којима наглашују одржање мира, као своју задаћу и циљ оваки састанка. Али докле мир?

Ми видимо, где се сва производна снага европски држава а првом реди оних, који у тим царевима доштују своје поглавице, улаже у ратну опрему. Немачка је своју ратну снагу развила до највишег ступња могућности и једнако је још прегрдним жртвама усавршује и допуњује; Русија ће — тако нам кроз петроградске свечаности грчу гласови — идуће нове године имати спрем-

љену убојну снагу од четири милиона момака. Јесу ли то весници „мира“, или је „јемство за мир“, као што се допада дипломатима да кажу? Позитивне чињенице терају у лаж така уверавања.

Ништа се неможе рећи о правој цели овога састанка. Политику држава неопределију данас владоци онако одлучно као некад, кад су престолои стајали на земљишту легитимности по божијој милости, него им правац одређују државни интереси. Али како рекосмо напред, ипак још у великој мери утиче владаочева воља у монархији на правац политике, и према томе тешко да ће бити у заблуди они, који у овом састанку цара руског и немачког гледају печат пријатељства и добра сношаја између те две државе, за живота Виљелма и Александра, и јамство, да се у том времену неће догодити сукоб између словенског и германског живља, који природним током догађаја једаред мора наступити.

Тако тумачење има свога основа у многим околностима, међу којима су са стране материјални интереса државни, одмор и опорављење Немачке иза последњег рата, а у томе и унутрашње учвршћење, консолидација; са стране пак лични обзира, захвалност немачког цара рускоме за држање овоје приликом споменутог рата, као природна последица самог његовог доба, по коме би могао желити да у миру ужива плодове своје славе, на што му и тако неможе још много времена остати.

Ако би и заиста истину погодили они, који тако мисле, те по томе ако би дакле овај састанак два најмоћнија цара одгодио на дуже времена сукоб словенског и германског живља, оида је извесно да се у Петрограду кроји капа источном питању, при чему је значајно, да је Аустро-Угарска осуђена да пред затворени врати и издајека чеки, а тај би случај давао за право онима, који су још при лањском берлинском састанку тога мњења били, да Немачка у споразумљењу са Русијом вуче Аустро-угарску за нос.

Време ће показати, шта се и на овом састанку царева, а на рачун и уштрб народа скувало. За сад неостаје друго по жалити, да још поједини људи одређују и управљају по својој вољи и свом увиђењу судбину читави народа.

НОВИ САД 1. (13.) маја.

Делегације још нису са својим пословима сасвим готове. Мађарско ратно министарство претериваше у заклетвима својима у погледу крајинског питања и хонорификог наоружања — нарочито пак у погледу Берндлови пушака. Зато се мораде заједничка седница заказати. Та заједничка седница беше 10. маја п. н. Од рајсратских делегационих чланова добоше у ту седницу сви до једнога; мађарских чланова фалило је седам. У оба питања беху једнаки гласови. 52 гласаху са да, а 52 са не, и тако се неможе и опет до коначна закључка доћи. Председник изјави за тим, да се коначна расправа питања за другу седницу оставити мора. Мађари као да су се због тога страшно ужурбали. „М. П.“ расматрајући целокупан рад и оковчак делегација вели са сажалењем између осталог, да је врло незадовољна, да се тако равнодушно и без икаква жива саучешћа опште и по обе државне стране преважне ствари расправљају. Она управо незна довољна узрока томе наћи. Она би се чудила, али јој се чудити не треба, јер приваја и сама, да интерес мора увек потонути, кад равнодушност мах претоме. Та делегације се држаху, вели, за цело време тако, да баш никаква симпатије побудити немогоше. Мађарска је делегација овај пут све могуће и на најизванреднији начин учинила, да у тај положај дође, с кога би се могло коначно споразумљење постићи. Али бадава код так нехотести аустријске делегације, неможе јој вели, та лепа намера за руком поћи. — И тако напоследку мораде ипак до заједничког гласања доћи. „М. П.“ увиђа ту потребу, да и левица у расправама делегација учествује, да би се тако тек опште и преко потребно споразумљење између оба та тела постићи могло.

Различити и чудновати гласови пробијају од неколико дана парискне созаке. Сви се ти врзу највише и поглавито о интенцијама Тјеровим — И левичари и десничари посланици купе се непрестано око њега, а то највише за то, да га задобију, да

се или овом, или оном политичком правцу приволе. Сваки му се улагује, не би ли га на своју страну задобио. Штампана је особито прегла, да Тјера или на једну, или на другу страну изазове. И мудри старац, коме пре неколико дана отачбина из свег срца зафаљиваше, кога за спас земље и народа целокупан француски народ благосиљаше и преваносише, мора сад да слуша, да му се по сокацима јавно говори: „Тјер је даровит ал даровит само у дволичности. Са свих страна чују се гласи: Председник француске републике не сме бити дволичан, не сме, нетримо дволичности. Време је већ, да се тргне ил на ову, ил на ону страну, председник републикански или мора бити републиканец, или ништа, или снама, или против нас!“ То су јавни гласови, који пробијају кроз све земље и градове у Француској. А на те гласе одговора смислени и мудри старац: „Моја господо, тако ја неби републику волео, како ја неби уз вас и за вас био; за вас људе од деснице, за одржање реда и мира и конзервативних начела, на којима оћемо и морамо нашу политичку републиканску аграду да зиђемо; с вама и за вас левичаре, с којима јединим могу ту нову нашу владавину форму подизати, с којима јединим могу у овом тренутку Француску земљу и француски народ од свих претстојоћих беда, неприлика и опасности спасти, с којима јединим могу целокупну жељу народну погађати, те перући љагу у последњем рату француској и француском народу нанесену, најсветије чувство народно заштитавати. То су речи председника и првог француског републиканца, а на те се речи из свих ко на једнога грла овако подвикнује: „Издајство! Издајство!“ „Он нагиње десници“, виче нарочито „Републик Франс“, „он оће од републике да направи конзервативну — монархичку републику — он оће монархију. То му је прва и последња цел целог његова досадашњег рада. За тим он иде и у томе нас може све обманути“. „Он нас држи за луде“, виче опет „Ун.“ и „Фр.“ „Он нас заиста vara, он нас натерује, да за републику гласамо, што никад ни довега, боље сви да пронађемо. На часа почасити нетреба, морамо га срушити!“ вичу монархички листови. И тај пад Тјеров био би баш у овом часу прави предмет разрешења скупштинског. Скупштина не може никак Гревина бирати, јер је овај још мање републиканец, него сам Тјер, монархију неможе успостављати, јер десни центрум неће ни да чује за грофа Шамброа, а десница неће опет грофа од Париза. Ако се пак десница и десни центрум сложе, онда је сигурна претезна већина у скупштини; не будеди пак те слоге, нема од целог рада, који би из средине десничарске већине излазио, ништа. Зато и влада тражи увек, кад се год о опстанку њеном ради, само сигурну већину уз се, а како се опет конституише, већине те наједан мах настаје. У француској народној скупштини нема друге већине, до оне, која иде свим силама за тим, да нит републике нити монархије у француској небуде.

СВЕТСКА ИЗЛОЖБА У ВЕЧУ.

II.

Стари је свет замишљао порекло рода човечанскога на истоку. Историја света забележила је први устројени начин људског живота у заједници такођер на истоку. Тамо се појавише прве државе, а с овима и прва радиност и промет. С истока ширило се то пут запада. Кроз тисуће година у свету био је као закон, да је просвета, а с њоме и сваки развитак и напредак, ишла по земљи правцем, којим (привидно) иде сунце небом — од истока к западу. Ми смо као издалека нагоставили Јелине, а уз њих додајемо Финијане, Миђане и Вавилоњане. Њихове циклонске (горостасне) аграде с једне стране, а „боговски“ замишљене и мајсторски изведене ситне работе с друге стране, и дан данашњи су ако не урнеци, ал за цело за дивљење свету, у колко им се сачувао траг до наших дана. Јелини су били као неки по природи наследници и прејемници просвете и радиности прастарога века; па како су они, као што предајника кажу, ишли за сунцем за „златним јабукама хесперидским“, носили су они са собом и своје наследство од старина, те у аманет предавали потоњим коленима и народима.

Али се сеобом, ил боље рећи, мешањем њиховим са народима на западу, нарочито с потоњим Римљани, мало по мало стало мешати и позорје на истоку. Истина, за још неку десетину стотина година такмачи се новоримска — византијска — царевина са староримском на западу; Византија шаље још једнако што за живот и за раскоп треба зановљеном западу — но сеобе народа уздрмаше Византију. На југо-западу дагоше се Млечи из мора

као оно богиња лепоте из пене, и за кратко време на радиност и трговина млетачка изађе на бористе, на такмачење с Византијом.

Пропаћу светске римске царевине поникосе чили млађани народи на западу и на западосеверу, с њима порасте нова снага за рад, за радиност и промет — настаде, тако рећи, безгранично надметање запада с истоком. И тако се само даје човеку, да растумачи у неколико данашњу појаву, што вршак радиности, те светске изложбе прво се појавише на западу, сасвим противно ономе с почетка наговештеном закону.

Германска племена, па латинска, која се после разројаше у големе народе, прихватише се старога јелинско-римског наследства. Као оно светли који метеор, појавише се за два за три века Арапи у полуострву пиринејском те узвисисе науке и радиност до степена, донде неананого. У Немачкој стадоше се већ читаве заједнице — цехови — склапати од радиња мајстора.

Пролазећи овако летимиче читаве векове, што једно за другим тецијаху, ваља нам ма и скоком на ум узети и на прилике политичке, које за то доба светом владаху.

Хришћанство је изменило вид свету, а нарочито у овој чести, у Европи, где радиност поче да на ново тера и напредује. Хришћанство је затирало старинску, нечовечну институцију ропства, које је работало власти и господстину; али није могло затрти томе са свим трага. Ропство се измете у помених племена и народа да рекнемо — у работничко.

Феудска система донела је са собом опет неку двојност — једни су радили те друге и себе издржавали други и опет благовали. На једној ко у радиности и стигадо вишега степена, до вештине — та се понајвише бележила на име овог или оног владоца, прквенно веледостојника и т. д. И тек, што ближе нашим данима, овековечише се радом и вештином поједини велики радиници и вештаци. Да богме, да и не кажемо, зна се, да су работе, производи им духа и вештачких руку, дуго, дуго ишли једним јединим правцем. Напомињемо за сад неимарство, сликарство, робу за одеће и т. д.

Прквенски је правац готово свуда био „господујући“. Дела вештине могао је човек у повећим збиркама наћи и видети по великим скупшеним прквима, на дворови сиљних и богатих владалаца. Производи рада и радиности нису били на потребу свеколиком народу, већ, како нагостависмо, готово искључиво појединим људима, ил бар појединим врстама, сталежима у народу.

Али, прилике су се у свету измениле, народи се све већма и већма ослобађају туторисања појенаца сиљних, те за тим иду, да сами буду, што но реч, своје среће ковачи: сами у себи и у снази свога духа траже и налазе људи и народи замета својој сили и слави — траже и налазе то трудом и радом на корист своју и себи равних.

Изучавањем закона природних и запрезањем природних снага за рад — радинички свет олакшава себи посао и више израђује и зарађује. И то је оно, што у првом своме чланку, наговешћујући, казасмо, да радиност доиста иде на боље.

Или зар то није неизмерни напредак, кад човек данас паром прави ствари и работе, које стари свет ни замислити није могао; кад данас човек светлост слике слика, као што их ни највештија рука сликарева не може; кад данас човек свом чак преко мора пријатељу и познанику муњом пише; кад данас човек кемајом изводи работе за најнужније потребе људске, које је стари свет тешком муком израђивао и справљао!

И тако слави данашњи век победу над прастари времени — развитак и напредак у просвети и радиности. Народи данас по пети пут зближују се са четири стране света, износећи на видик, шта је у ком крају на гласу и на цени, износећи на поглед на изменце у омањим приликама рад и живот свега човечанства.

А тим працем моћи ће до послетка на свет доћи место дојакошње борбе око власти и господства — борба о врлине, о напредак света, и братимљење људи на земљи, у колко се то у опште даје међу људма и народима оживотворити.

(Саршанс се.)

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АРХИДИЈЕЦЕЗАЛНОГ ШКОЛСКОГ ОДБОРА.

(Седница од 26. априла.)

Присутни: Референт др. Натоневит, Живковић и бележник Пантелић, Карловић; Вукашиновић, Вуковар; Којадиновић, Ириг; Миловић, Врдињ и Војрић, Каменица.

1. Вуковарски срезаки суд шаље притужбу против Маркушичког учитеља; — одређује се Вукашиновић као истражни испитник, да му помени суд уступи акта тучића се те ствари. — 2. Иаасланик Вукашиновић за избор учитељице у Осеку јавља, да је иста општина вољна ик крају школ. године стечај расписати — пошто је овдашњи избор нетребован био; — узима се на знање. 3. Исти изасланик Вукашиновић јавља, да је у Даљу изабрат за учитеља Спасоје Дедић; — пошто је избор уредно текао и најбоље квалификовани изабрат, узме се на знање и дотична акта шаљу се школ. савету на потврду. — 4. Општина у Карловци јавља, да се изабрати учитељ Милан Лончарић није хтео знања примати и да је иста општина као привременог учитеља Милосављевића узела; — узима се на знање и има се евиденција водити, да се на крају школ. године стечај расписује. — 5. Општина Јарачка тузи се на учитеља П. Миросављевића, како је иста општина Миросављевића за учитеља изабрала — али се помени учитељ у друго место за учитеља преселио, нанесавши њима много трошка, па навађају да неби требало одсад на таког призрења имати; — пошто исти учитељ до данас непоказа од ниједног препарандског завода сведоче, позива се да исте набави и овамо пошаље, а уједно да даде одговора на притужбу општине Јарачке. — 6. Верковачки учитељ Маодуш јавља како је пре неког времена местни парох школско здање заузео, што се у истоме налази пространа соба — нарочитални дом уступио за школу, у коме су врло мале собе (разуме се за школу) — па и сада још како тамо више тога пароха није, недаду председник и школски старатељ, да се учитељ са децом у прави школски стан премести, наводећи неке наводе; — пошто се из референтовог извешћа увиде, да су председника и школ. старатеља наводи лажни, позива се полит. власт, да одма учини наредбу да се има учитељ са школ. децом у школски стан уселили; — а школски се старатељ са свога знања скида и позива се општина за други избор, (из узрока што се школ. старатељ тако ваљаво за школу стара?) 7. Др. Натшевић чита извештај о успеху школа у архијерејези у год. 1871/2, уједно доноси овај предлог: да се изашљу 4 комисије, који ће од места до места ићи и „уредбу школску“ у дело приводити — обавезујући општине ма и писмено, да ће ју нуждне за школу потребе, за најрађе време набавити; — прима се и одређује се окружни извештачи, да ако јим буде потребно могу себи и помоћ узети. — 8. На предлог референтов доноси одбор овај закључак, да се умоли сл. школ. савет, да исти одреди из просветног буџета неколико стипендија по 150 ф. које би се поделиле најбољим учитељима, како би исти могли на бечку изложбу ићи и о своме тамо бављењу извешће поднети. — 9. Даље беше за закључак донесено; да овај одбор сл. школски савет умоли, да се исти узвеме код земаљске владе, да при сегрегацији, комасацији и делењу пашвака, узму се у обзир наше школе и плате учитељске — те да се како школама, тако и учитељима по комад земље на уживање даде, а пренис валовнице овамо пошаље. — 10. Затим беше овај закључак донешен, се да трећи дан дува у полит. срезовима, у месту дотичног суда, имају учитељи скупити и једнога између себе изабрати, коме би задатак био, да сваке године триред у своме срезу школе обиђе и извешће успеху школе, о предавању, о манама и школским потребама, овоме одбору поднесе, да се ово изврши, одређује се изасланици овога одбора, који ће о своме чину извешће поднети и одређује се за иршки срез Моловић, за вуковарски Вукашиновић; за румски Кривопап, за илочки Бораћ, за шидски Никшић парох, и за ердевички Св. Поповић из Бачинаца. — 11. На позив овога одбора, јавља винковачки др. школ. општина, да је она зајеста принуђена била примати комуналну школу, навађајући за разлог: 1. Што су они од најкада лепо у заједници са католици живили, па хоћеду

да и даље тако остане. 2. Што је општина мала и немају више од петоро деце за школу способне и 3-ће, што нису у стању трошкове за вероисповедну школу сносити. — Пошто ниједан од наведених разлога нестоји — јер први неодбајује љубав међ католици, ако је и вероизасланик школа, — други навод не стоји, пошто се из изборног реда за српски народни сабор види, да иста општина има 965 душа — кад се дакле зна, да општине од 1000 душа имају за школу способне деце до 150 — (и винковачка од скоро 1000 душа, има за школу способне деце само Петеро!!!), а трећи народ не може такође постојати, јер су и многе друге и много сиромашније општине под тм теретом, па ипак радо носе, (а овамо се зна да у Винковци има више богатих, који би скоро сами могли школу издржати бар док неби прошла ова хољујина прождрљивости) 12. Др. школ. општина Илочки јавља да јим изабрати учитељ Пантелић није дошао, моли овај одбор, да се побрине за сулента и за распис стечаја — Пошто овај одбор, за сада нема никакве учитељске снаге на расположењу, упућује се општина да се за таког побрине и да по §. 67. нове школ. уредбе на крају школ. године поступи. — 13. вичички школ. одбор јавља, да јих је учитељ Миросављевић оставио и моле овај одбор да расписује; — Упућује се дотични одбор на §. 67. нове школске уредбе. 14. Председник добановачке општине поднаша извину учитеља и барају кривичу расписе на свештеника; — уступа се духовној конвисторји ради употребе. 15. Учитељица Ј. Горјачевићева и учитељ Д. Милин моле декрет; упућује се молба сл. школ. савету.

Пошто се још некои, мање важнији предмети решине; закључи се седница. — Идућа седница биде 23. Јула, но би молили госпуду чланове да мало прилежније седнице посеђују

У Каменци. #

СРПШЕТАК СУЂЕЊА ДР. ЛАЗИ КОСТИЋУ И ЈОВАНУ ПАВЛОВИЋУ.

Ономад је достављен др-у Л. Костићу овај спис: Бр. 4806 873

Пошто кр. главни прокуратор овим својим дописом опозива призив, што га је удружио против обуставног решења под бр. 1037 о. г. у ствари против Лазара Костића и Јована Павловића због велеиздаје, — проглашује се горе споменуто решење, да је усљед тога стало на правну моћ, а свиголики списи остављају се у списару.

О томе се извешћује како бранитељ Костића Лазара и Јове Павловића г. одветник Шандор Фунта, тако и г. Лазар Костић, према својој молби под бр. 1918—873 обавица путем кривичног оделесца кр. новосадског судбеног стола на повоју.

У Буда-Пешти, у седници кривичног оделесца кр. пештанског судбеног стола од 1. априла 1873.

Идућа
Була Кренедир, бележник.
Да виде наши читаоци какво је то решење, што је благословом кр. главног прокуратора постало православно, ово га саопштавамо у српском преводу:
Бр. 1211 каз. 873

Пештански краљ, судбени сто као кривични суд у име његовог краљевског величества у своме дана 24. јануара 1873 год. држаном савету, у кривичној парници др. Лазара Костића и Јована Павловића ради злочина велеиздаје по одоставрењу изказа окривљеника на основу одлуке донесен 22. јануара т. г. под бр. 1037, и по прислушању како јавног тужитеља, кр. великог одветника, тако и окривљених и њихових заступника, донео је ову

Одлуку:
Против оптуженика др. Лазе Костића и Јове Павловића ради злочина велеиздаје поведена кривична истрага се уз напуштање даљег карног поступка обуставља, јер се није могло наћи зла дела *tényeladés meg nem állapithatása miatt* уједно се оптужени одма на слободну ногу пуштају, припо-

И друга још места Бачке, Баната и Славоније и славна Срема; — И многи ће, понав на глумишта врата, Уздахнут: „Ах Лазе, Лазе нам нема!“

Да, Лазе нам нема! судбино горка,
Што већ одавна тареш нам род,
Није г' ти наших дост' јада поворка,
Већ нам и кидаш најљепши плод? —
Да, Лазе нам нема, судбино клета,
Ал' ипак ти му удар не даде;
Он сазревши, стиг' где глуме је мета,
Пак с вршка ко зрела јабучка спаде.

А с њиме баш паде језграто семе
У земљу плодну, у добар час,
То земљиште плодно српско је племе,
И та свест давно будна у нас.
Још стари Бог живи и јуначка срећа,
Гранут' ће и нам сунце — слобода, —
То семе ће клијат, клице дат' цвијећа,
А цвијеће нам красна обилна плода! —

Не кликуј, судбо, што застор паде
Над Лазиним лицем, — доврши се чин, —
Кад свестом у српству дух Лазин остаде,
Ког многи је српски упио син.
Остао дух му међ другови мили
Што разнесе србством славу нам стару,

слани прески изгражни списи панчевачком кр. судбеном столу као надлежном суду враћају, најзад се у смотрењу заслупања сведока од Лазе Костића призивани као Ђубомира Каљевића, Глише Гершића, Алишије Васиљевића и Милана Кујунџића учињено судско уредовање опозива.

П о б у д а е:

С погледом на оне разлоге окривде, који су кривичној истрази, против оптуженика ради злочина велеиздаје поведеној, за основ служиле, најме да су оптужени приликом свечаног обеда, ког је преставништво београдске вароши у месецу августу пр. год. у славу пунолетства српског кнеза приређивало, учествовали, и том приликом прво др. Лазар Костић, а за тим и Јова Павловић у здравницама својима јавно дражили на то, да Срби у Мађарској живећи, стресу са себе мађарско-аустријски јарап, и да се свеколики Срби под српским владатељем уједине — и ако се у току предистраге важни разлози сумње појавише, као одсудне сведоче Танасије Николића и Танасије Савића, које у том смотрењу пред новосадским кр. судом изказаше, и с овим сугласно тврђење Јоке Спадијера, најзад и изказ Ђорђе Магаревића, „Магаревића“ како је одма после светковине од више њих слушао, да су оптужени такове здравнице заиста напијали, и јоспеде преко свега тога и само признавање оптуженика, да су приликом упитне светковине у саједињење српског народа здравнице заиста напијали, као у Лазе Костића узапћени револуционарног садржаја списи, и разумамена (деширвана) писма; —

Дочим се пак у натов свему овде наведеноме с једне стране приликом у редовној предистрази обављеног суочења, из изказа сведока Танасије Савића увидило да их приликом београдске светковине није ни видео, и да је тек од једног њему непознатог човека чуо, да су напијачи ових од њега описаних здравница били Лазар Костић и Јова Павловић, с друге стране изказ Јоке Спадијера према томе, што га је као ради личне сигурности своје у потаји приопчио, и у тајности га сачувати, жели, жиг прости поштајне пријаве на себи носи, и као таков — без обзира на то, што поменути Јока Спадијер већ ради ове изказане сумњивости не би се могао на заклетву пустити — не садржава у себи довољни разлог сумње; изказа сведока Ђорђе Магаревића пак, пошто се не оснива на непосредном знању, већ на простом чувењу и скривању, коме извора сведока поближе означити не зна, не може се за доказ сматрати.

Пошто даље заклетвом потврђени изказ сведока Танасије Николића, да су оптужени приликом београдске светковине у здравницама својима заиста изражавали жељу, да се свеколики народ српски уједини, истина према оптуженима сумњу побуђује, али сам по себи доказне силе већ зато не може имати, што сведок није кадар, да разјасни у каквом су значају и облику ове жеље изражаване, и тако се према порицању оптужених није могло доказати, да су ове на уједињење односе се изјаве у бунтовном смислу против интегритета мађарског народа управљене биле. Даље се из садржаја у Лазе Костића узапћених списа и писана и по одостовереном разумамену није могло установити, да се у њима изражени бунтовни написи на аустријско-мађарску државу односе, као према порицању Лазе Костића и то, да су ови списи на бега управљени били.

Чеза ради се против оптужених поведена кривична истрага уз напуштање даљег карног поступка због немогућег констатовања као објективног тако и у овом случају у тесној свези стојећег, субјективног учина обуставити морала.

Пуштање оптуженика на слободну ногу имало се као правна посљедица ове ослобођање односно обуставне одлуке одредити.

Прислушање од оптужених у негативном правцу призиваних сведока оспорило само по себи из наведених узрока, и од панчевачком кр. судбеног стола припошлате списе ваљало је надлежном уредовања ради истом суду повратити.

Те служећ као и Он Талији вили,
За просвету рода над-а свем мару.

Утепте, се браћо, глумишта друзи,
Ма и да није Лазо сред вас,
А српски наш роде, не подај сетузи,
Већ свега из срца кликуј у глас:
Умр'о је Лазо! Живо Лазо!
И живит' Певичеј углумишта храму;
Њим је утрта глумљењу стаза,
А спомен му сјат ће у сјајном пламу!

Док се у нас Шекспир глумио буде,
„Пријојевић Максим“ и „Бранковић Вук“;
Док „Панто и Арсо“, слепци угауде,
И чује се њиних гусала звук,
„Кованица стари“, медом док плаћа,
А „Доктор Робин“, г'о Герик док клечи,
Док ископан „Шаран“ ум носи и враћа,
„Пратљача“ мајстор док сестру си лечи:

При ових и других многих представа
Стојат ће Лазо пред очима нам жив,
Стојат ће уза њ мајка нам Слава,
Кликући: Лазо бје вјештачки див!
А „Шолицу Теја“ и „Ни бригеша“
Кад гледат' будемо — уз чуство немиле,
Уз сузе ће уздах, да се тад смећа:
Еј Лазе последње вјештаство то било!

Ова је одлука како оптуженима тако и јавном тужитељу кр. великом одветнику публикована, и пошто су се оптужени с овом задовољили, кр. одветништво пак у свези са призивом под бр. 1037 и против ове одлуке уток удружило, то се сви списи прегледа ради кр. табли подастрти имају.

У Буда-Пешти 24. јануара 1873.
Шаркан с. р. Карољ Себастиани с. р.
председник бележник.

Д О П И С И.

† Пешта 25. априла. Мађарску „Реформу“ баш слабо ко узима у обзир, од како јој се протектор Лоњаји стрмоглавио са министарске столице. Отуда и не полаже нико велике важности на оно, што та лист говори, јер се више не огледа у њему као премишљење пепит-будимског министарства, као што то беше случај до две године.

Ал ми мислимо да смо дужни нашем свету ипак саопштити нешто из тог листа, што се тиче нашег народа у толико, у колико се односи на комесарство Мајтењијево.

И „Реформа“ ломи и последњи пут копаље у корист комесарства. Она не увиђа да је увидање Мајтењијевог комесарства спасоносна мера, јер се омладина само притајала да обмане владу да није потребно комесарство, али „Реформа“ има приватне извештаје (?), који саветују да се комесарство и даље одржи. Влада ће се уверити о истинитости ове тврдње приликом избора земаљског припоштанска за пештански сабор у развојачком делу крајине. У осталом „Реформа“ хоће да зна, да је Мајтењија сам дао оставку на комесарство, јер се влада не слаже с њим у неким назорима.

Нама је до душе баш све једно, а одаввала влада Мајтењије против његове воље, а дао он сам оставку на комесарство из ма какви побуда; главно нам је да престане ни чим не оправдано извешће стаје у једном делу државе, да се уклопи самовоља и безакоње и да се поврати законитост.

Али ипак неби рекли, да је Мајтењија сам поднео оставку на комесарство. Против тога говоре многи разлози. 1. Што се са позиције краљев. комесара дају мало „ранжирати“ приватне финансије, чему г. барон, како се говори, нису недовољени; 2. Што се показало да му прија и клима и извесно друштво у Новом саду; 3. Што титула краљевског комесара може годити честоубуљу бароновог веома, но титула жупана једва познате хонтске међе. И финансијални и санитарни, здравствени а и психолошки разлози говоре против тога, да би могао сам пасти на мисао, да својевољно даде оставку. Најмање пак могу допустити политички и честољубни обзир. Дати оставку на једно знање, којим није још ни једног листа лаворике уаабрао, по место тога сам чеза „блумахо“ — то тек неће. А уз то баш и запевка „Мађ. Политике“ и секундирање „Реформе“ као листа, који је пријатељ барону, у тој ствари, сведочи противно.

Истина је, да је Мајтењија у својој мисији учинио „вјајаско“ и да се влада видела усљед тога принуђеном, да га позове натраг. Сузе „Реформине“ неће моћи одржати комесарств. ма колико текле. А и било је већ крајње време!

К. К. У В. Бечереку 4. Маја 1873. Пошто им велепешени лист са дописима из ове вароши претеране није, то сам намера један предмет склопан са једном личношћу јавности предати, јер се само јавношћу бистре појмови, пак и истина на површину доспева. — Године 1868. када је ваљало наш магистрат обновити, затекао се у магистрату Пера Јовановић као привремени судија, и намери је имао то место и при обнови задржати, — још при ужим договорима речено му је јавно, да симпатије у српској публици нема, пак да ће нам рад усљед тога отешат те и безплодан остати, но он никако бировину напустити нехтеде, позивајући се на Немце суграђане, који су његовом избору наклањени. — Када је општинство у јаван збор договор на саветовање позвано било, кога би ваљало за судија, и за друге значајнике, као кандидате истакнути, показало се је, да је Пера Јовановић у српству антипатичан, јер од Срба тако рећи нико не дође, јер је српска публика већ научила била, да је намера била њега за судија истакнути, — ово је и сам судија кандидат означио, велећи писцу овог чланка, а где од Србаља српског нема. — И поред свега тога, што слободна српска странка пријатеља српског старца у Пери Јовановићу никад тражила и наћи није могла, ипак се одважила њега за судија бирати, а то највише из обзира, што смо искључивој владавини једној натражвачкој српској породици крај учинити, пак по могућству слободоуме људе у представништво увући хтели; а за осигурати избор Пера Јовановића, морали смо с Немцима, којима је он симпатичан био, савез склопити. — Да би пак избор П. Јовановића сигурнији испало, истакли смо за судија кандидата јошт и адв. Ђоку Димитријевића, у намери да ће он многе гласове Мити Савићу, трећем кандидату пресојити, те тако овога ослабити, тиме пак избор П. Јовановића осигурати. — И тако би П. Јовановић са 483 гласа изабран, ком приликом за М. Савића 439 а за Ђоку Димитријевића 370 бирача гласаше. — Но да Ђ. Димитријевић још двоје троје нису бираче од Димитријевића одвраћали и на Пера Јовановића упућивали, био би Ђ. Димитријевић изабран. — Ту је слобод-

ПОДЛИСТАК.

СПОМЕН ЛАЗИ ТЕЛЕЧКОМ.

ОД ДРУГА МУ ЧИЧА ПАНТЕ.
У прдо се зави, Талио вило!
Јер те остави мезимац твој,
Сузам' си горким напуни крило,
Тужно наричи: куку и јој!
Лазе ти нема, нема га више!
Да те заступа, тебе представља,
Да твоју славу међ звезда пише,
А род свој дичећ', да га забавља.
У најљепшем ево дође му вјеку
Браво, пребрао сујени рог;
Он пребрдо нагло јавота реку,
Све беше то као јуначки ског.
Ал у томе скоку, тво, тво не гледа
Лазе врлине и умјеће дара?
Тко да му славу и хвалу неда,
Кад га занана, миљем очара?!
О! у томе скоку упознаше њега
Као умјетника: наш Нови Сад,
И хрватски Загреб крај савског брега,
И Дијемонту у српском наш Београд.

догана странка погрешила, јер је Србија човека, који за српску ствар никад симпатије показао није, за кандидата препоручила, а српским бирачима тајну открила није, да је Ђоки горња улога намењена, и да Ђока прави кандидат није, — то је бираче озлобдило, те су се сваком дошњијем приликом од вођа сједнице странке одтуђивали; јер су се за преварене сматрали, почем ни о сајзу са Немцима знања нису, — Новоизабран судца чим је звање приступило, трудило се је, да докаже да је он онај исти, који је и пре био, у звању лењ, прелењ, јер пре 1/21 сати, односно пре 4 сата после подне звање похађао није, и тако ко је са судцем разговарати хтео, требао је неколико дана, док се с њиме састане, — општинске сједнице никад није раније до један у напред заказивао, а увек се је бринуо, да Немци о предмету саветовања раније извештени буду, те да припремни добу, док су Срби на дан саме сједнице предмет саветовања сазнали, шта више ни саме Србе сенаторе о важности предмета и о самој сједници известио није, и тако су ови тек онда сазнали, да скупштине имаде, кад су се скупштинари већ прикупљати почели. — На тај начин је много српска ствар на нашу штету решена, пак само зато, тако и за тај општински закључак — по којем су изабрани срезови на хасну Немаца, а на нашу штету устројени, гди је већина Немаца осигурана, имамо само Пери Јовановићу благодарити. — Но није заман он тако делао, тај човек с планом ради, он се је тиме Немцима, — којима је по ново скројеним изабраним срезовима већина у представничтву осигурана, за које устројење П. Јовановић највише заслуга имаде, — препоручити, и судјеску столицу задржати хтео, но Немци уважавајући заслуге П. Јовановића, које је од њих са штетом Срба стекао, склонили су се на то, да му звање в. биљезника поделе, ал да га никако за судца не бирају; пак да му утаже раније с тим задане, а на нижу столицу великог биљезника сести, одредили су му тако рећи сјајну плату, — на које је П. Јовановић и пристао — кад се 12. дец. 1872. год. избору приступило, буде П. Јовановић за в. биљезника изабран, и он се је тог звања по обављеном избору примио, — но пре, но што је са избора кући стигао, стиже бурунџија од кућевне фенералице, да се неусуди кући доћи, ако звање биљезничко прими, јер чудно и јесте, до сад бити бирова, пак се на једаред понизити, те се в. биљезничтвом задовољити. — И тако је П. Јовановић звање в. биљезника поред свега тога напустио морао, што му је по договору с Немцима намењено било, и то је при обављеном избору већ изјавио, да се остата прима. — Морам овде споменути, да истог човека због нерада и сами Немци у вољи немају, у колико су му наклоњени, то одтуд долази, што ми је десна рука бивао, кад је ваљало у њихову корист против интереса српског делати. — Пера Јовановић, који не рачуна са данашњим, него и са будућим дана, јошт се је 1871. године побринуо, да му какво друго звање у део падне за службу, ако би му се столица судчева приликом обнове магистрата извуела те године је основана овде у месцу банатска српска задруга за штетну предујам, и он је одма миг свој бацно на равнатељску столицу, и једном члану М. Петровићу рекао да га подмаже, и тако буде он исте године за привременог равнатеља изабран, дође и год. 1872 ал скројени истатути никако да се министарству потврде ради поднесе, П. Јовановић се је увек изговарао да времена нема, поред свега тога, што је устав у одборним сједницама зготовљен, и што га је на мађ. језик само превести и министарству одправљати ваљало. — 1872 год. би одржана главна сједница, и ту је намера била сталног равнатеља бирати, да би се потврда устава подучила, фирма протоковорица, и јаван рад одпочео, — но пошто предсаветовања у том обзиру било није, то је ова скупштина са хосом завршена, — један је члан предлагао да се привременог равнатеља за дојакосињим трудом благодарност изјави, те да се тај човек на тај начин уздвоји, почем већ годину дана завод за нос вуче, без да је штатут потврдити, фирму протоковорисати дао, и јаван рад могућим учинио, — други повичу живио П. Јовановић сталан равнатељ, ком се гласу већина прикључила, — но П. Јовановић запу за устав, по ком се равнатељ на годину дана бира, велећи да ће се тешко когод на то звање за тако кратко време склонити, — е сад ваља устав променити, и тако се устав измени да се равнатељ на 3 године бира, — но и то не би доста, кад П. Јовановић већину за се види, он рече, да се примити не може, јер га ово звање толико не привлачи, почем и као варошки судца 1200 ф. плате имаде, а толика је плата и равнатељу намењена, на то један од чланова и то Јоца Дујакосињ предлози, да се плата равнатељу са 1400 ф. повиси, без да је о плати до закључка дошло; — на то Јовановић изјави, да се он сталног равнатељског звања примити не може, него ако је другачије повољно, он ће привремено и бесплатно, као и доње, звање исто одправљати, и при то остане. — После многог гањања, једва се је привременог равнатеља склонило, те је штатуте министарству послало, од куд су после закључане измене даљске године Септембра месеца потврђене пристеле, али јавног рада још до данас нема, јер је задруга толико добродушна, да једном човеку ћев на штету задруге терати допушта. — Мислиће ко, да ће П.

Јовановић кад је из магистрата 12. Декембра 1872 исплао, настојати, да јаван рад одпочне, — ни близу, прво је ваљало медени посао новачења започети и довршити, које је до 15 фебр. 1873 год. трајало, који је посао П. Јовановић као неавантинички обавио и тек 16. фебр. 1873. сазове П. Јовановић одборску сједницу, у којој јави да језвање равнатељско од 15. фебр. 1873. — некаже од јуче — наступило, дакле нека се одбор изјави, дали ће га као старог равнатеља сматрати, или ће нов избор главниој скупштини препоручити, осим двоце, који су се с позовом на закључак главне скупштине, том начину намећају за старог равнатеља, противили, већина хтеде да важи, да је П. Јовановић за сталног равнатеља изабран, и да је његова у том одбору учињена пријава довољна да звање стално одржава, и да наступање овог звања главниој скупштини само знања ради доставити ваља. — Ту је на видик изашло, да је одборска већина за свој задатак недорасла, да је нестална, недоследна и удворљива, међу њима има их као Аца Мошорински пократак истог завода, који је пре тога шуровао, да се известна особа (г. П. Јовановић) за сталног равнатеља бира, чему доказ и сам ставља, да П. Јовановића за стално изабраног равнатеља не сматра, али лепа је пословица према ветру јачује окретати, тако и наш брат Аца, он зна, да из завода услед хрђаве године много новача треба, а довољне сигурности непушта на мисли, добро је мени поред дојакосињег равнатеља остати, поред чије ћу свеугодноности увек новца, ма и с мањом гаранцијом добивати, овде је осведочење у занепак дошло, ком је тренутна корист супростављена. — Други члан Пера Кекез очитовао је, да се његов пријан Радосављевић за равнатеља бира, и то је знао, да Пери Јовановића за стално изабраног равнатеља не сматра, ал у одборској гореспоменутој сједници пак рече, да је П. Јовановић већ стално изабран. Исти члан при свакој прилици труди се да свој говор китњастим и цферастим изразима украси, ал неиде, у говору мане језичне надмашај дозивају, и логичне свезе појединих ставка ни близу опазити није, и тако му сваки говор ранао вид добива, — трећи је члан Ј. Дујакосињ, који врло тешко чује и никад незна шта је закључено, пак опет хоће, да зна, да је П. Јовановић за равнатеља стално изабран; четврти члан Шандор Стајић, који је врстни слободоумник пак мимогред буди речено и суцлан слободног видарства, пак ипак при горњој одборској седници тврди, да је П. Јовановић стално изабран равнатељ, ма да Ш. Стојић избора сматрао није, — шта више овде не хтеде записник о избору на углед искати, да се увери, шта је у ствари, као што је другом приликом писмено решење за набаву стана за задругу тражио, које му нуждно није било, јер је у одборској сједници судјеловао, гди је исти закључак донешен, и исти му је закључак у свежој памети остати морао, пошто је стај други дан после закључка тражен. — Кад се и овакови људи, као што је Ш. Стојић, при овако важном предмету равнају, онда није чудити се другим нижој класи припадајућим дакле неумешним одборницима; — и то је вредно споменути, да за горњу одборску сједницу наступање звања равнатељског као предмет расправљања ни назначен није, и да га је сам привременог равнатељ истакао, и јошт и ту мудролдију употребио, да се исти под његовим председничтвом расправља, како би послепан закључак својим притиском изгонити могао, — ту није помагао разлог, да је одбор главниој скупштини подчињен, и да нема права одбор пресудити, да ли је избор равнатеља стално или привремено обављен, јер ово у делокруг главне скупштине спада, није важио разлог, да ће председник главне скупштине П. Арсенивић и перовођа др. Пејић потврдити, да стални равнатељ изабран није, ту је важило само sic volo, sic jubeo, — није се ту ни допустило, да се записник главне скупштине на стол изнесе, и да се његов садржај упозна. — У месцу фебр. ове године закаже се и друга главна сједница, гди се као предмет саветовања примаје нових чланова ознаки, из ког обзира многи од сједнице због маловажног предмета востану, — и ту прилику присутни одборници употребисе, те П. Јовановићу годишњу плату од 1400 фор. а вр. назначе, — ма да главна скупштина закључком на чисто извела није, да ли је равнатељска плата 1200, или 1400 фор. а вр., и ту је одбор прекорачио свој делокруг и ставио се над главном скупштином, само да задовољи П. Јовановића, ком је догорело до ноката, и који без званичне плате живити не може 18. и 25. априла 1873. држане су такође одборске сједнице, због заказивања главне скупштине и устројења дневног реда и том приликом су само два одборника ограду уложили против незаконитог понашања одборовог и назови равнатеља; свима је другима досадање дјеловање правично било, шта више кад је последња одборска сједница закључена била, и кад су се више одборника удалили, употребисе заоставши одборници ту прилику, те П. Јовановићу за дојакосињим трудом награду од 600 фор. означисе, дакле за то, што се је П. Јовановић задруги за привременог равнатеља намећуо, што су штатуту његовом кривичног тек после 18 месеци потврду добили, што фирму до данас протоколирану немамо, што јаван рад јошт одпочео ни смо, и што смо досад тако рећи само за задругине званичнице, и за стан радили, јер осим 6% на улог није ништа ни претекло, — за то дакле што је наша задруга преко 2 године дана

од П. Јовановића за нос вучена, и у грдан назадак бачена, — зато што се је цео труд П. Јовановића у томе састојао, што је при ценирама мјенице као привременог равнатеља толико исто судјеловао, колико и други одборници, и што иначе осим онолико, колико су и други при саставу устава судјеловали, — зато што ништа заслужили ни смо, те немамо одкуд поклонити делити, нашао је одбор у крњем броју за добро Наметравнатељу у име награде 600 ф. означити. Услед овако сагатог рада наша је задруга грдно штету претрпела, јер јавно нерадећи главнице извањске добијали нисмо, а без ових делења чистог добита ван камате на улог, и обогатења причувне благајне, ни помислити није, — осим тога наше честице изгубиле су сваку вредност, и за доказ наводим само један случај, да је ово дана један суцлан своју књижицу, на коју је 360 ф. уплатио, са губитком од 25 ф. нерачунајући амо двогодишњу камату, дакле испод номиналне вредности, продао, и да нико номиналну уплаћену вредност недобија. — П. Јовановић сваком приликом труди се да општег наш завод, тако је једном одбор известио, да је магистрат намеран наш стан за своју потребу заузети, — знајући пак, да за задругин најамни уговор до нов. 1874. важи, одређено је једно изасланство, да се увери, шта је у ствари, кад тамо ал начелник магистрата Штегелић рече, да му је П. Јовановић исповедао, како је наша задруга онако намерна већ стан тражити, да ће им дакле дојакосињ стан налазо упустити моћи, — дакле ваљећи одбора и без његовог знања уступа П. Јовановић стан, — одбор пак, да се из сваке неприлике извуче, закључи селити се, — и тако ту претрпимо штету од 300 ф. неузимајући амо у рачун селене, које до 50 фор. стаје. — У једној од последњих сједница јави П. Јовановић, како га је магистратски начелник замолио, да магистратско благајни један зајам код наше задруге набави, при ком би зајму од двеста хиљада форинти сва четир овоместна новчана завода учествовати имали, — он је на широко и на дугачко цјелиходност тог зајма представљао и наглашавао, како треба да се и наш завод са другим заводима успореди, како ћемо нашој сиротини помоћи, која се у ово време утеривањем пореза гања, — из свега се види, да се је за исти зајам унапред обвезао — бијаше ту противпредлога, а напиме, да се никакав зајам неда, пошто ми нужду наших суцлана са напном главницом једва подмирујемо, пошто варошка благајна поред презадужности довољне сигурности пружати неуме, и јер ће доцније клетва оних, који буду утеривањем пореза доцније гањани, на нас пасти. — Јовановић је ову ствар дуготезао дотле, док се уверио није, да је већину зајам од 3000 ф. а вр. придобио, и онда је нушто предмет на гласање, — ту је измеђ осталих брат Аца за 3000 ф. гласао ма да је у почетку прихватио предлог 2000 ф. и ма да му је и трећи предлог од 2500 ф. ближи био, него онај од 3000 ф. — Ал бадава нема ти дешје од досљедности и уверења, које овај суцлан на видик износи. — Поред овакових недела јошт се усуђује П. Јовановић свој труд и муку око задруге у опште, и око у ред доведених књига задругиних на посе, наглашавати, где му се у свако доба противно доказати и обезбедити може, да у новозаведене задругине књиге пера умочи ни је. Исти П. Јовановић хтео је Панчевце да усреби, јер се је исте недеље у Панчеву нашао, кад је обнова магистрата текла. — Хтео је да посматра земљиште за градоначелника Панчевачког, пак уверивши се, да је грође кисело вратио се је на траг. — Пошто је главна скупштина нашег новчаног завода заказана, то сам за дужност сматрао злосретан положај наше задруге одкрити, кривицу обелоданити, а тиме суцлане нашег завода опоменути, да је крајње време да се пашалуку наметравнатеља Пера Јовановића крај учини, да се одбор на одговорност позове, који задругину имаовину немилице глаци, и да се људи у одбор бирају, који су свесни своје задатку, и који ће ду корист задруге а не корист Пера Јовановића пред очима имати. — (П. У.) Трет 24. Априла. (Пут кнеза Николе у Италију. — Састајак српски кнезова у Бечу. — Различито.) — Није се обистинило, као што смо вам јавили, да ће кнез Никола Ђурђев-дан, као своје кротно име вод куће прославити, и тек онда у Италију кренути. Кнез Никола то је желио, али будући да је руска брзопловца у Дубровник пристела била, то је кнез своју намеру напустио, и нечекајући Ђурђев-дана, кренуо је на пут. Као што знате проглашен је которски залив за ратни пристан, а као у таквом забрањен је улазак страном војеном бродовљу, и кад би се то желило, то се увек од ратног министарства дозвољење тражити мора. Из разлога, што год сваког и најмањег појава, — особито у которским заливу, Русију, руске рубље, и посреднике траже, то и кнез Никола, за набећи и најмањи повод, што би суседо-пријатељима за насиља послужило, да се о Русију оцему, наредио је: да руски војени пароброд, што је дошао, да кнеза прихвати, никако у которски залив неврће, већ да у Дубровник остане, како ће кнез доћи, и онуда се даље упути. Тако је мњење

било и руског конзула у Дубровнику г. Јојина, и тако се и догодило. Кад је кнез Никола са својом породицом и пратњом у Котор стигао, дочекао га је народ с великом одушевљењем. У Котору чекао је кнеза аустрински војени пароброд, који га је до Дубровника довеза, где је кнез на руски пароброд преша, и свој пут настава. Из Кастрелкова и Сорента јављају да је кнез срећно тамо пристио, и баш на имендан руског цара Александра у Соренту бије, где је при обеду код царице присуствовао. Непријатељи Пера Горе, и нашег народа врло нерадо на тај пут кнеза Николе гледају, и радији би да је кнез Никола на поклон падаши пошао, него што се упутио, да руску царицу посети. Нека наши кукавички непријатељи у својој грозничавој несвести и ништавиду на нас и све што је наше, попреко гледају, то опет нетреба, да нас и најмање усколеба; а што се пута кнеза Николе тиче, то треба да му се из дубине срца и душе радујемо, јер је пријатељство с братском Русијом особито за јуначку Црну Гору пробитачно, и то је пријатељство постојало, као што су се Руси и братска Русија увек досад својски спроби Црне Горе, и пригорског народа одазвати. — Ако се неким још сад за сад површним гласовима веровати сме, путоваће и кнез Милан к бечкој изложби, и ту ће се први пут садашњи српски кнезови састати и упознати. Кад није иначе, добро то би се српски кнезови на српском земљишту, и један другом у госте долазећи састајали, и о судбини своје домовине и још робујуће браће беседили. По мисли наши српски политичара, то није политично, да се српски кнезови састају, и о судбини своје домовине и робујуће браће преговарају, и договарају се. Дакле политично није, да брат брату добра жели, и да се као браћа састају, и о заједничким тежбама преговарају! Да тако је! Наши противници не треба, да знаду да између Србије и Црне Горе пријатељски одношаји постоје, и да ту никакви разлика нема. Ко тако мисли, то је по нашем увиђењу прави тузак и магаре с дугим ушима. У нас Срба треба да је политика тако јасно, да свако у њу скроз и скроз провидити може, јер ми Срби немисламо, како ћемо туђу домовину освојити и туђе народе заробити, већ треба сваки једини то да мисли, жели, и на том да ради, да Србин своју постојбину, Србинову изгубљену домовину поврати. То треба да Србија и Црна Гора јавно исповедају, и да се за ту исповед никог неплаше, јер само о праведној ствари мисле. Дај боже, да се српски кнезови и у туђој кући састају, и о срећи свога сиротног народа поразговоре, као што би и то зажелити било, да се оба кнеза што скорје на српској земљи, и то код Васојевића састају и рукују. — У овдашњем пристану нахоји се за сад један шпански убојити пароброд, а исто два американска, што су ствари за изложбу овамо довезли. Овдашња грчка насеобина, у присуству грчког конзула, прословила је Ђурђев-дан као имендан грчког краља, и на богослуженију присуствоваше свеколико грчко становништво, грчки морнари, а доста и страног света. Кад тужни Србин види, како се грчки народ, ког је судбина нашој српској у слогама подобна, и заједнички, имендан свога краља и изван своје домовине слави, и својој далекој домовини у страном свету на славу служи, јер народ као што је грчки, који се тако својски својој светој ствари одазва, и за своју народност, и изван своје домовине тако чуствује, томе народу на сваки начин боља будућност на сусрет иде. Овдашња грчка насеобина, која је доста знатна, од свакада се за своју јелинску народност показује, и јошт године 1821. кад се о слободи данашње Грчке радише, играше овдашња Грчка општина зналну улогу, јер сву готовину, што имаше за слободу своје домовине уложи. Кад човек размотри и види овдашње Грке и Србе, то му се срце у грудима скамонити мора. Наши овдашњи Срби с малом изнимком, кад чује да се о слободи наше тужне браће у Босни и Ерцеговини ради, то су ради чути, да све прво пролеме, него да се то догоди, а поједине људе, који су кад тад, за слободу несрећне Босне, као своје старе постојбине и мислили, као врагове презиру, и кад му што наудити хоће, то поједине људе као револуционаре означају. Људи, који више и разгрананије мисле, неосврћу се на такве кукавичке примедбе, већ своје роду добра желе, као што су вољни за свој рад и умрети, а кукавице остају кукавице! Сувишно има и овде Срба који су роду своје одани, али да има и кукавица, то нико порећи не може. Други пут о том опширније. — 1. Из Отошца Да вам и одавде штогод јавим. Дошао ради мог посла у Оточац бијаш и очевидца свечаности, којом се велики Георгја, као црквени патрон прослави. Сијан се народ слегао, где свом српском чулу побожна одјека даје; дана лицу старца и дјетета могао си одушевљење читати. Све весело и у срцу задовољно. Служило се саборно. Начелник свечаности — кажу ми да је парох Шварачки — баш је достојанствено церемонира. А један млади свјештеник, рекоше ми, да је капелан Муњас, бјеседине изврсту и духу времена одговарајућу бе-

сједу, коју је заиста са лијепом вјештином произ-
нио. У опће овде примјетити морамо, да би се наше
свјештенство своје српске историје што више до-
стигло; јер је ово лијепа прилика, ће је свјеште-
ник позван свјест народну будити. Искључиво смо
противу оних проповједника, који се старозавјетног
каког житија као пијан плота држе. Од преке је
нужде, да свјештенство наше своју повјесницу про-
учава, како би у свако доба и на сваком мјесту
сходан образац из нашег народњег живота навести
могло; јер ови за нас имају више примчивости, него
они.

Као нам је, да цјеле проповједи чути немо-
смо; јер, кад је г. говорник у најдешој теми био,
удариле неки сватови и ... кум „Борова“, те на-
рупише мир и тишину, да се више ништа чути
није могло. И овде је у цркви био познати пашк-
вилант, злогласни денуцијант из — Сења. Ваљда
ћемо за који дан чути, како је тај и тај поп на
св. Ђурђа у Отошцу, у „Оченашу“ читао „Маје-
stätsbeleidigung“...! И скитница — пробисвет у
свакој цркви мирођија бити мора. Толико о том.
Данас путујем даље, кад крвн додем, јави ћу вам
неколико — неугодни података о горњо-карловач-
ком мандатару Михајловићу. —

СТРАНЕ ЗЕМЉЕ.

Француска врло умерено писмо новог парижког
посланика Бароде а на своје браће гласи: „Бра-
ћима сене — департамана Драги суграђани! Част,
да од вас будем изабран, треба да у мом срцу про-
буди само најдубље признање. Ал' ја немогу
жеди одолети, а да вам не кажем, да сте ви мо-
јим избором дали замашан доказ снаге и умере-
ности велике републиканске странке, које највише
руководио је вароши Паризу припада у многим по-
следу. То је пре свега завадио цјелу нашу земљу.
Сад се зна, да ми обемо да подигнемо републику
на темељу поштовања закона и на највишој моћи
општег права гласовања.“

„Углед републиканске демократије расте свуда.
Ко би то тео да оспори, морао би бити слеп, више
но слеп, ко би мислио да се противи. Те чудно-
вате напретке имамо да заваљимо мудрој и разум-
ној, стајној и постојаној политици, коју је те-
рала наша страна. Суграђани! ми морамо истра-
жати. Што будемо склонији на броју, то се већма
мирни морамо показати, то више стрпљиво, уме-
рено достојније интересе наше велике земље у
руке узети и руководити.“

„Моја кандидатура није била кандидатура жесто-
ке борбе кавке. Париз ју је бранио и до три-
умфа довео, што се увидело, да се овде мање ради
о томе, да се против владе војује, колико да се
ова обавести. Ја ћу гледати свакако, да докажем
да мене може рачунати у свима приликама дух
слоге и једанства; и на тај начин надам се, да
ћу оправдати ваше поверење.“

„Суграђани! Избор од 28. априла то је важан
дан! Невабориво никад поуку, коју нам даје тај
дан; република може онда сплетке и завере сво-
јих најгорченијих непријатеља изазвати.“

„Да живи Француска! Да живи република! При-
мите, драги суграђани, мој и т. д.
Лион, 23. априла 1873.“

Д. Бароде сенски.
посланик.

Колико је то писмо умерено, толико је исто у-
мерено и сво држање републиканца; особито писме
Гамбетин орган с пуним поштовањем о Тјеру, што
у толико више изненађује у тренутку, кад после
толиког грдног успеха републиканског толико на-
вале има за демонстрације.
Напротив понавња монархиста је до ала бога.
Они вичу из свег гласа. „То је зово на ларму од
1793. и морамо гледати, да се одбранимо.“ У ства-
ри је пак то, да они гледа да заплеше Тјера, ал'
то им није испало за руком. Он им је одговорио:
„Кад би се све и имали бојати такових погледа,
што ја са овај мах неверујем, то би била само
једна влада, која би могла да их савлада, а то је
република. Свака реакција само би спала зајтин
на ватру.“

Шпанија. Мадрид се налази тако рећи у опадном
стању. Влада по свима својим листовима говори, како
је одкривена завера у перманентној комисији и даје
приповедати о томе по такко. По томе су биле
многбројне свеје између појединих чланова коми-
сије и знаменитих присталица алонозистичне стран-
ке, па је даље постојао тајни агитациони одбор
за монархичку рестаурацију у опште и већ се за
прве дане сиремао главног удара у Мадриду. Коми-
сија је привјечно продавала посао, да ларму иза-
зове и тиме вргне решење на сокак. Истинска је
воља, да комисија није тела свршати своју радњу
у пркос изјављеном зактевању владином. Већ су се
искупиле колоне својевољаца пред конгреском
палатом и расположај духова у народу биваше све
то узбуђенији. Ово ноћу присели су нови ба-
таљони и већ су се спремили, да силом продру у
конгреску палату. Поједини министри молили су и
преклињали, те су тако својим животом сачували
чланове комисије. Разуме се, да су разни гласови
по народу разирострији и да је то грозничаво огор-
чење произвело. Само је овако пожртвовање и по-
новљено лично посредовање Кастеларово могло за-
држати народ, да се не пролије крв.

Како се из Мадрида јавља, још нису одстрањене
опасности узрујања, јер се држи, да су неке вође
унионистичке странке и некадањи чланови коми-
сије још у Мадриду сакривени, па се боје, да не
кују планове за напредни обрт. Тако је Серано, који
као да има у рукама конач завере, још у Мадриду
и федерално-републикански својевољци привјечно
га траже. Довољно је сад у Мадриду, да неколико
кованика мало брже прејуре преко калдрме, па да
се сво мадричко становништво узруја. Због тог
располагања боје се, да растури то не употребе
за какав пуч. И влада све чвршће и чвршће при-
влада уде и у ствари влада сад у Мадриду дво-
дано опасност стање. Преметње кућа то је сад на
дневном — или боље рећи на ноћном реду, строге
патроле федералних својевољаца стражаре и крстаре
по сокацима.

Министарство има за такве мере свакако основе
ил' бар поводе, које их правдају. Та толика има
то министарство непријатеља од сваке боје, јер је
и сама цела земља пуна политичких странака. Ту
су комунисте, радикали, федерали и унионисти-
чни републиканци алонозисте, карлисте монпанже-
ристе, радикално монархисте, либералне монархи-
сте, клерикалне монархисте иберски унионисте и
т. д., све то жели да у мутној води лови, и све
се то на да да ће се користити из последњег ме-
тежа. Министарство се осим свега боји Серано ста-
рог мајстора свају завере, и њега траже сада на
све стране и по свим бурацима. Влада је показала
успеху у овом тренутку и сад је Кастелар на по-
вршници ситуације. Наравна је ствар, да се према
свему овоме неможе позитивно тврдити, докле ће и
то потрајати.

НОВИ САД. У недељу (29 априла) сарајењ је
прерано преминули нам глумац Лазо Телечки и
многбројни поштовачи покојникови скупше се у
големом броју, да га отирају до вечне куће, до
гроба. Гимназијска омладина појаше на опелу му,
Новосад. задругари одељења задруге Срба занатлија
носише му тело и уз силне дуплире учинише му
последњу почаст. На свршетку опела говорио је
беседу му надгробну професор А. Сандић. Жалост
је била управ рећи општа међ Србима Новосађа-
нима, а како се од неке киповито време за оно по-
следне подне по изведрило било — поменути многобројна
пртвја увећала је и већма то тужно позорије.
Лака му прна земља била и вечан спомен у на-
роду српском! —

— Као што пештанске поштин на чак и оне
„најнајемљине“ јављају, барон Мајтењије да остави
на комесаријату, да неречемо баш на — паповачу.
Јуче је телеграфисао амо, те су му дома оправљени
коњи и све друге ствари. Sic transit gloria mundi! —

— „Браник“ лист за политику и књижевност,
који је у Београду под уредништвом Влад. Кабан-
ског излазио, престаје излазити. —

НОВИЈЕ.

— Из Беча јављају; Због свеопште кризе на
берзи, данас 9. о. м. предходна берза (Vorbörse)
која траје од 10 до 12 сати) систирана, да се
констатирају солвентни од несолвентних. Ових по-
следњих има близу 200. Јуче је звано инсолвен-
тних цео дан звонило као на умирање. После по-
дне истога закључише полазници берзе обуставити
целокупно деловање на берзи. Берзовна комора ста-
вила се у споразумљење са министарством финан-
сије, да се досеочи тој невољи. Службени лист кон-
статује обустављање деловања.

ПОМОЗИМО ЈЕДНОМ СРПСКОМ СИРОЧЕТУ! *

Онамад прдасмо матери земљи најдаровити-
јег српског глумца, вредног књижевника и ревни-
сног апостола за напредак нашега народа. Лазо
Телечки је отишао Богу на истину. Има случа-
јева где смрт није највећа мука.

Ко подлази са овога света у уверењу да је ис-
пунио дужност своју, тај се осмејкује на анђела
смрти — јер га он прима у загрљај, у коме
неће више осетити целен земаљских уживања. Те-
шко ли се мучи млади отац на болној постели,
кад му се у клоуноу руку прима некоја сирочад,
коју би требала та рука да чува, да рани и ода ала
да брани, да му узрасту честита и ваљана. У том
часу је тај терет јачи и тежи, него боља од које
се умире.

И нашем Лазу свалио се на самртном часу тај
терет на изнурене груди. Десет година дана ра-
дио је поштеном српском вољом, свом снагом свога
генија да узорима, које нам је износио на углед,
подиже у нашем народу честитост и врлину, да га
опомине на сјајну прошлост, да га подсећа на јадну
садашњост, да га одушеви на рад за бољу будућност.

У том раду за народ није доспео да мисли да
привреди што и себи и својима. Људи који раде
срцем и душом за општу срећу мисле на се тек
кад умиру.

Наш Лазо је легао у гроб са грдном раном на
срцу и са тешком бригом у души. Кад је бадио
поглед у своју прошлост, био је утешен да ће они
који га преживе бити задвољни са радом му; али
кад је погледао на своје сироче — нејаку ћерку
своју, коју оставља без итди чега на свету, отео
му се мутан поглед у будућност свога детета. Са-
морано сироче, за које се немају они којима је по
срцу и крви најближе, сучим бринути, сироче
коме на челу нише очев лик и у коме тиња једна
искра онога жара, што је у оцу јој преплануло и
сагорео — то сироче је чим му бабо очи склопи,
изгубило ранитеља, — изгубило њиме све и сва
на свету. —

Са погледа на будућност тога сирочета удариле
су сузе очи нашег изнуреног самртника — он није
више осетио пријатељски стисак руку, које су му
хтеле да олакшају ту бригу.

Ево прилике, ево дужности свима поштовачима
честитог покојника да покажемо јесмо ли кадри
делом да посведочимо нашу љубав према њему.
Обраћамо се овим на сва милостива срца српска:
да притеку у помоћ, да придржимо двогодишње си-
роче, ћерку Лазо Телечкога, да јој скупимо бар толи-
ко да могу старатељи јој подмирити потребе жи-
вота и временом упутити је на честит и ваљан позив.

*. Молимо да „Пашевич“ „Будућност“ „Школа“ и „Обзор“
свопште овај позив.

У то име састао се у Н. Саду потписани одбор,
који ће купити прилоге сирочету Лазе Телечког.

Ми молимо све пријатеље и познанике покој-
никове ван Н. Сада да приону око тога, да се
скупни сирочету што се више узамогне.

Прилог се шилу ма коме од речених одбор-
ника, како је коме наручије, а одбор ће давати о
њима јаван рачун у српским листовима и изна-
ћиће начин, да се скупљена свота осигура сирочету
као искључива својина, која ће му бити на издр-
жавање и васпитање.

Без много речи апелујемо на сва милостива и ро-
додљубива срца, да не пожале ни најмањи дарак на
ову племениту цел. Покојник је ово од нас за-
служно.

Стеван В. Поповић школ. референт, Љуба Сте-
фановић трговац, Коста Раић суд. бележник, Ђока
Поповић трговац фирма браћа М. Поповић, Арса
Пајезић деловођа нар. задруж. штампарие.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Трет 24. Апр. (Извештај П. У.) Прошлих дана, ако и не
беше никакви замашни појава у житној радњи, владаше до-
ста приметљиво колебање и живље кретање, и то поводом
деца у шпеници и кукурузу. Што се први тиче, то никакво
колебање непомаже, јер су се исте учрестиле, и бадајућ по-
глед, што на страним трговима наиме Одеси, Лондону, Мар-
селу и Гордоу бива, то сад за сад изгледа нема, да ће у тој
струци задрети промена бити, и то понављање из галого,
што робе из обима нема, и требовала су више мање на руску
робу упућена, а иста се на све стране тражи, и конкуренца
не налази: Ако се неким површним гласовима веровати може,
а то је могуће, руска влада бојећи се ванредних појава на
политичком обзору, изредила је својим трговачким повере-
њем, да се за сваки случај веће коликоже шпенице купи,
и влади на располагању држи, и ако влада исту робу неус-
треба, то ће се у своје време распореди и влада ће разлику
у цени накнадити. Да у самој ствари нешто бити мора, о
томе посумњати не треба, и то су разлози, усљед којих и у
руским пристанима цене креше.

Миолимо се, да ће цене у шпеници у неколико попустити,
како се о увесима са свих страна извештаји добију. Више
мање гласови о увесима повољно гласе ако се још извесно
незна да ли прошлих дана мразови увесима нашкодрили нису.
Било како му драго, сад увеси добру т. ј. повољну или не-
повољну жетву обећавали, цене особито што се тешке и здраве
робе тиче, попустити неће, и ако икакве разлике у цени
буде, то ће се на неколико ноћиба односити: Што се пак сла-
бије т. ј. наједне робе тиче, то ни данас цене претеране
нису, и властници радо о умереним ценама послове праве.

Што се промета у шпеници тиче, то се баш ништа од
замаша забљекити нема, јер се требовало једино на од-
дање и околне млине однос, а и спекулатни вољни нису
у неавесне се послове упуштати, а то на разлога, што се на
оваке високе цене много заслужити неможе. Цене прве врсте
шпенице цене се од 8 ф. 90—9 ф. 25—40 нов. слабије испод
112 фунти 8 ф. 30—60 нов. од најновије продаје зна се само
то, да је 600 мерова одеске 108 фун. по 8. 40 и за овдашњи
учио купљено.

Што се кукуруза тиче, то цене још никакво сталне нису,
и властници, када би гунаца било, вољни би били о уме-
реним ценама пословати, уз пркос што се устручавају бар
природно и цене обарати. Мађарски и банатски кукуруз
на сисачком и пештанском тргу прави овдашњој подунав-
ско-руско — албанској конкуренцији, и цене су у Сиску
и Пешти оборење, да овдашња роба за хрвацку окром при-
морја не подлаша. Цене се ипак још прилично држе, а из-
весно је, да ће исте још на ниже поћи морати.

Најновији послови односе се на 5000 мер. старе подунав-
ске на уговор за јули-јуни по 4 ф. 15 н. 2000 за август-
септембер 4 ф. 20. 3000 галацке исто старе робе за август
4 ф. 25 н. 1000 мерова продаје је за овдашње требоване од
исте робе по 4 ф. 10—15 нов.

Зоб, јечам и проја занемарено, 1000 мерова преје про-
дато је по 3 ф. 25 новчића.

ПО ПРАВКА.

У прошлом броју у бележници о смрти Лазе Телечког по-
краде се две погрешке. У месту „дваседа дневникови чла-
ника“ треба писати (Јована Ђорђевића); уместо „неодољиве
воље скитачког и вештачког живота“ треба — „вале“.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Усљед закључеа црквеношколског одбора српске право-
славне црквене општине Пештанске овим се даје на знање,
да ће се у смислу тестаментна блаженон Јелене Возда — из
њеног завештања три штипендије подарити, а на име: једном
младом трговцу 2000 ф. р., словом: две хиљаде ф. р. а. вр.;
једном медицинару за дотичне раторезалне таксе, и у по-
четку његове лекарске праксе 200 ф. р. словом: две стотине
ф. р. а. вр.; и једној сиротој девојци, која намерава у брак
ступити 600 ф. р. словом: шест стотина ф. р. а. вр. —

Од проситеља трговачког реда иште се, да се у смислу
тестаментна речење завештаатеље морају изјаснити, да ће у
Пешти стално настанити се; даље имају веродостојним по-
датима доказати, да су српске вере и народности, сиром-
ашног стана, поштеног владања и да су тачно своју тр-
говачку струку изучили.

Од проситеља лекарске струке иште се, да су такође срп-
ске вере и народности, да доставерним податима докажу
своје морално владање, стручно образовање, као и неспособ-
ност исплаћивања таксе за полагање ригорва. Што се пак
тиче гореспоменутих 200 ф. р. а. вр. то ће се ова свота тек
онда изабраноме штипендијару уручити, кад буде подносиој оп-
штини своју лекарску диплому показао и лекарску своју
праксу започео.

Напоследку што се тиче дјевица, примечава се, да ће се
овом врлином једној сиротој Пештанској дјевици српске
вере и народности, која намерава у брак ступити са мужом
такође српске вере и народности, речена штипендија пода-
рити, пошто тако тестаментна завештаатеље наређује. Проси-
теље морају веродостојним податима доказати, да су без-
прикорног, моралног и побожног владања и да имају накло-
ност породичном кућном животу.

Од проситеља младих трговаца, медицинара и дјевица
имају претензије они, који доставерно докажу, да су сродници
покојне завештаатеље Јелене Возда рођена Белогонић, или
куза јој покојног Наума Возде. Од проситеља медицинског
реда имају после сродника њихових првенство штипенди-
јског завода. Тако исто и дјевице имају после наведеног

сродства првенство оне, које су сироте и вперу удовица.
Молбенице са пуњним податцима шаљу се на подносиоцу
општини најдаље до 15. (27.) јуна 1873.

Из седнице црквеношколског одбора држане у Пешти 25-ог
априла 1873.

председ. срп. правосл. општине Пештанске:
Светозар Бакић,
перовођа.

1—3

Бр. 176. — Гл. Ск.

СТЕЧАЈ.

Код магистрата сл. кр. вароши Новог Сада управљено
је једно место полицијског комесара с годишњом платом од
700 ф. р. а. вр., на које се овим стечај расписује.

Који ово место потраживати намеравају, имају своје лич-
ним испрамама снабдеване молбенице најдаље за четир
недеље од првог увршћења овога огласа рачунајући ово-
рошком магистрату поднети.

Из седме редовне главне скупштине магистрата и пред-
ставништва сл. кр. вароши Новог Сада, држане 1. и 3. маја 1873.
Павле Мачвански с. р. Др. Илија Вучетић с.
градоначелник. 3—3 велики бележник.

Бр. 178. — 2348.

СТЕЧАЈ.

На упражњено место варошког мерника с годишњом пла-
том од 900 ф. р. а. вр. овим се расписује стечај.

Потражници овога места имају своје молбенице најдаље
за шест недеља од првог увршћења овога огласа рачунајући
ововарошком магистрату поднети, и у итима испрпано по-
казати, да су овлашћени своју струку самостално обављати,
и да имају двогодишњу самосталну праксу.

Из седме редовне главне скупштине магистрата и пред-
ставништва сл. кр. вароши Новог Сада, држане 1. и 3.
маја 1873.

Павле Мачвански с. р. Др. Илија Вучетић с.
градоначелник. 2—3 велики бележник.

СТЕЧАЈ.

Перлеска општина Перлеског среза овим расписује стечај
наво установљено место општинског лекара са годишњом
платом од 600. а. вр. и слободан стан поред 40. нов. од
сете, 20. нов. код куће за издавање рецепте, а сироти
у једном и другом случају бесплатно.

Сваки желећи впоисно место испитије се да је медицинар,
да зна поред други језика добро српски говорити, почем
ова општина скоро из сами Србаља постоји.

За пријаву и подношаји молбе рок се одређује до 15.
јунија 1873 — које ће ду до се то време општинску поднети.
Из седнице општинског представништва у перлезу до
априла 1873 држане.

Радованов.

Обштински Начелник.

2—3

ОБЈАВА.

Почем ће се у Перлезу слоб. кр. вароши Сомбора пори
железничке станице на 15000 ф. р. прорачуњено звање за-
баву у холандском стигу још овог лета да зна, то се овим
позивају сви они, који би ово звање себе примити хтели,
да своје са испшмаљком од 20%, снабдеване започаћене пра-
ктуе најдаље до 20-тог маја т. год. одборском бележнику у
адвокату Јовану Цедлеру у Сомбору — код кога се или
услови издања посмотрили могу — тим сигурније пошта
или предаду, што се капије приселе понуде неће у обил
узети.

Из седнице привременог управљајућег одбора у Сомбору
26-ог априла 1873. год.

Јован Цедлер.

2—3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

СИМЕ С. СТАИЉА У РУМИ

потребује једног од м: Ђи посевљива и једног
шергта. 1—2

ЗА ИЗДАВАЊЕ.

У Футошком главном сокаку бившој кући Форозића на-
даје се једна соба са намењатајем или без намењатаја под сирот,
које се и за дућан употребити. 2—2

ОБЈАВА.

Овим ставља П. Т. публици до знања, да је
стан промену и да сада у својој кући, у бившој
Ползовићевској, преко пута од позорнице двора
број 930. станујем.

У Новом Саду. 24. Апр. 6. Маја. 1873. г.

Др. Младен Јојкић.

2—3

НА ЗНАЊЕ!

Иселло сам се по свога досадањег стана и сада
сад с две куће ближе житној пијаци у Вучетић-
вој кући.

2—3.

Др. Милан Јовановић.

ПРОДАЈА АПОТЕКЕ.

У једној варошници, која броји 6, а са околином Ста-
љада, које немачки, које српски становника про-
даје се сасвим нова аптека, и то за врло кратки
време; место то има пошту, телеграфску пароброј-
ску и железничку штапацију — Поближа извешта-
даје апотекар Каројловић у Осеку. — 2—3

ПРОДАЈЕ.

Прве класе око 70. лаца катастралне земље од Београда
два сата удаљено на обали савској покрај главног дру-
геоградско-савачког и ваљевског са разним усевом до 30
лаца и виноградом до 20 мотика, кућом итд. њом окру-
женом црпом покривена, са три собе и две кујне, после штале,
шупом, бунаром и економним орудјем, продаје се за
боље руке; ко има вољу купити, нека се прејави г. Ју-
миру Калевићу у Београду, а за купца по закључењу
годиш пробитачна су условија. 2—3

ШПИЦАЈСКА ТРГОВИНА

РАДЕ НИКОЛИЋА

У МИТРОВИЦИ.

потребује једног способног помоћника. Захтевање знање ср-
пског и немачког језика. Они који и мађарски језик гово-
риће првенство. 2—3